

Sygn. akt IX Ca 1387/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Dobrzyńska-Murawka
-----------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2018 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 10 sierpnia 2018 r., sygn. akt X C 1567/18 upr.,

oddala apelację.

Ewa Dobrzyńska-Murawka

Sygn. akt IX Ca 1387/18

UZASADNIENIE

Powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty I. (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty 518,41 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana zawarła w dniu 3 października 2014 r. umowę pożyczki o numerze (...) (...) z poprzednikiem prawnym powoda (obecnie działającym pod firmą (...) Sp. z o.o. w G.). Poprzednik prawni powoda wywiązał się ze swojego zobowiązania i wypłacił pozwanej kwotę pożyczki, której pozwana, pomimo upływu terminu do spłaty, nie uregulowała. Roszczenie powoda stało się wymagalne w dniu 2 listopada 2014 r.

Powyzsza wierzytelność została wniesiona przez (...) Sp. z o.o. w G. jako komandytariusza tytułem wkładu niepieniężnego do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w G., który to podmiot przeniósł ją następnie na powoda, na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 25 listopada 2015 r.

Na kwotę zadłużenia pozwanej w wysokości 518,41 zł składa się: niespłacony kapitał w kwocie 396 zł, należność z tytułu kosztów windykacyjnych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego w kwocie 24 zł, niespłacone odsetki za opóźnienie naliczone przez pierwotnego wierzyciela w kwocie 32,90 zł.

Pozwana M. S. nie zajęła stanowiska w sprawie, pomimo prawidłowego doręczenia wezwania na rozprawę wraz z odpisem pozwu.

Wyrokiem zaocznym z dnia 10 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

W uzasadnieniu niniejszego rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, że powód dochodził od pozwanej należności wynikających z umowy pożyczki gotówkowej, zawartej przez pozwaną z (...) Sp. z o.o. w G. w dniu 3 października 2014 r., powołując się na fakt ich nabycia od pożyczkodawcy na podstawie umowy cesji (art. 720 i n. k.c. i art. 481 par. 1 k.c. w zw. z art. 509 par. 1 k.c.).

Mając na względzie fakt, że strona pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie, a nie wystąpiły okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 339 § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy przyjął, że w dniu 3 października 2014 r. pomiędzy pozwaną a (...) Sp. z o.o. w G. została zawarta załączona do akt „umowa pożyczki”. Zgodnie z twierdzeniami powoda i treścią umowy, pozwana zobowiązana była do zwrotu pożyczki w terminie do 2 listopada 2014 r.

Analizując zasadność powyższego roszczenia Sąd I instancji wskazał, że uległo ono przedawnieniu (art. 117 k.c.).

Powołując się na treść ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.1104), w którym od dnia 9 lipca 2018 r. dodano do art. 117 § 2¹ k.c., Sąd I instancji wskazał, że po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. A zatem sąd orzekający jest zobowiązany do uwzględnienia faktu przedawnienia wierzytelności przysługującej wobec konsumenta z urzędu. Treść umowy nie wskazuje na fakt, aby została ona zawarta w ramach prowadzonej przez pozwaną działalności gospodarczej, a skoro roszczenia z umowy pożyczki stały się wymagalne w dniu 2 listopada 2014 r., trzyletni termin przedawnienia wierzytelności wynikającej z działalności gospodarczej poprzednika prawnego powoda (art. 118 k.c.) niewątpliwie minął przed wniesieniem powództwa (23 marca 2018 r.). Zgromadzone w sprawie dowody nie dają przy tym podstawy do uznania, aby bieg terminu przedawnienia został przerwany lub zawieszony albo aby zachodziły okoliczności uzasadniające nieuwzględnienie upływu terminu przedawnienia, o których mowa w art. 117¹ k.c. w aktualnym brzmieniu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód, zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu naruszenie:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 5 k.c. w zw. z art. 117 § 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie polegające na uwzględnieniu z urzędu i uznaniu za zasadny zarzut przedawnienia roszczenia, podczas gdy w okolicznościach zachodzących w sprawie zarzut ten należało uznać za pisma datowanego na dzień 26 stycznia 2016 r. (zatytułowanego „program naprawczy” zawierającego w swej treści propozycję spłaty zadłużenia), skierowanego listem zwykłym na aktualny adres pozwanej (tj. ul. (...), (...)-(...) O.) na okoliczność wykazania, iż powód wielokrotnie wzywał pozwaną do zapłaty i polubownego załatwienia sprawy, a pomimo tych wezwań pozwana uchylała się od zapłaty należności dochodzonej pozwem w niniejszym postępowaniu sprzeczny z zasadami współzycia społecznego.

Wobec powyższego skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanej M. S. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty I. (...) z siedzibą w W. kwoty 518,41 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 marca 2018 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej M. S. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty I. (...) z siedzibą w W. zwrotu kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji i postępowanie apelacyjne. Ewentualnie powód wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy w całości do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz pozostawienie temu Sądowi

rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, wraz z kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za postępowanie przed Sądem I instancji i za postępowanie apelacyjne.

Nadto skarżący wniósł o przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego z dokumentów w postaci pisma datowanego na dzień 25 kwietnia 2016 roku (zawierającego w swej treści propozycję spłaty zadłużenia), skierowanego listem zwykłym na aktualny adres pozwanej (tj. ul. (...), (...)-(...) O.) na okoliczność wykazania, iż powód wielokrotnie wzywał pozwaną do zapłaty i polubownego załatwienia sprawy, a pomimo tych wezwań pozwany uchylał się od zapłaty należności dochodzonej pozwem w niniejszym postępowaniu oraz nagrania rozmowy telefonicznej z dnia 10 maja 2016 r. prowadzonej przez windykatorów telefonicznych Kancelarii (...) Sp. z o.o. w W. - serwisera (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty I. (...) z pozwaną M. S., na okoliczność treści rozmów prowadzonych z pozwaną, zadeklarowania płatności przez pozwaną, a także na okoliczność dokonania uznania długu, a w konsekwencji przerwania biegu przedawnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzić należy, że sprawa toczyła się w postępowaniu uproszczonym, dlatego uzasadnienie sądu drugiej instancji ma formę wynikającą z treści art. 505¹³ § 2 k.p.c., nadto, w postępowaniu tym, z uwagi na ograniczenia kognicji sądu odwoławczego oraz katalog zarzutów apelacyjnych, niedopuszczalne są zarzuty, które dotyczą ustalenia faktów lub oceny dowodów. Oznacza to, że sąd odwoławczy w postępowaniu uproszczonym jest jedynie sądem prawa, o ile nie zachodzi przypadek z art. 505¹¹ § 2 k.p.c.

Istota apelacji właściwie sprowadzała się do stwierdzenia, że postępowanie Sądu I instancji, w zakresie w jakim uwzględnił on z urzędu zarzut przedawnienia roszczenia było wadliwe, a w okolicznościach zachodzących w sprawie zarzut ten należało uznać za sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. W tym zakresie skarżący w szczególności podnosił, że pozwana podjęła rozmowy dotyczące uregulowania kwestii spłaty zadłużenia, w tym zawarcia ugody, a następnie nie wywiązała się z tak określonych deklaracji. Powyższe zachowanie było powodem, dla którego skarżący wstrzymał się z dochodzeniem roszczenia. Dlatego też, w jego ocenie zaistniały podstawy do uznania przedawnienia jako sprzecznego z zasadami współzycia społecznego na podstawie art. 5 k.c. w związku z art. 117¹ § 2 k.c.

Orzekający w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy poglądów tych nie podzielił, nie znajdując podstaw do stwierdzenia, że Sąd I instancji naruszył swoim postępowaniem wskazane przepisy prawa.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że stosownie do treści art. 117¹ § 1 k.c., w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności.

W doktrynie i judykaturze niebudzącym wątpliwości jest, że wyjątkowe okoliczności, które w myśl powołanej normy uzasadniają nieuwzględnienie upływu przedawnienia, nie muszą być zawinione przez dłużnika; przepis ten ma na uwadze wszelkie szczególne okoliczności, które obiektywnie w świetle zasad współzycia społecznego przemawiają za uwzględnieniem roszczenia mimo upływu przedawnienia (por. wyrok SN z 13 lipca 1978 r., II CR 414/78, OSNCP 1979/9, poz. 172; OSPiKA 1979/10, poz. 174 z glosą A. Szpunara; St.Ubezp. 1981/5, s. 205 z omówieniem T. Sangowskiego, Przegląd orzecznictwa).

Orzekający w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy podziela w szczególności pogląd zawarty w wyroku Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 1976 r., II CR 78/76), że gdyby przed upływem terminu przedawnienia powód zażądał od pozwanego (choćby ustnie) wykonania zobowiązania, a pozwany obiecał to powodowi (wystarczy, że ustnie), lecz po upływie terminu przedawnienia odmówił dobrowolnej zapłaty, wówczas opóźnienie powoda w dochodzeniu roszczenia byłoby usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

Niemniej jednak okoliczności niniejszej sprawy przedstawiają się odmiennie.

Podnieść należy, że w pozwie skarżący wskazywał, że dążąc do polubownego załatwienia sprawy już pismem z dnia 23 grudnia 2015 roku wezwał stronę pozwaną do uregulowania należności, a z uwagi na niewywiązanie się z zobowiązania był uprawniony do dochodzenia roszczenia. Na gruncie okoliczności niniejszej sprawy trudno jest zasadnie twierdzić, że swoim zachowaniem celowo zwodziła powoda w celu uniknięcia płatności. Przypomnienia przy tym wymaga, że powód jako profesjonalista występujący w obrocie, skoro już w grudniu 2015 roku wezwał pozwaną do spełnienia świadczenia, winien podjąć kroki celem skutecznego dochodzenia roszczenia dużo wcześniej niż w marcu 2018 r., a tak długa zwłoka w tym względzie była niczym nieuzasadniona.

Mając na względzie okoliczność, że z uwagi na wprowadzone zmiany kodeksu cywilnego od 9 lipca 2018 r., należało zastosować art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018r., to jest przyjąć, że roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Oznacza to, że powód okoliczności związane z przerwaniem biegu przedawnienia lub brakiem podstaw do uwzględnienia przedawnienia z uwagi na zasady słuszności winien był podnieść najpóźniej na wyznaczonej rozprawie w dniu 10 sierpnia 2018 r., o której zawiadomienie otrzymał w dniu 10 lipca 2018 r. (k. 111) - art. 207 § 5 k.p.c. Ustawa, na mocy której wprowadzono ww. normy prawne umożliwiające sądowi badanie z urzędu okoliczności związanych z wymagalnością roszczenia została uchwalona w dniu 13 kwietnia 2018 r., a opublikowana została w dniu 8 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1104.).

Podkreślić tu trzeba, że zgodnie z poglądami orzecznictwa i doktryny, dowody w sprawie zgłaszać należy niezwłocznie, gdy powstała potrzeba procesowa ich zgłoszenia, a temu powód nie sprostał w niniejszej sprawie.

Wskazać trzeba, że przepis art. 381 k.p.c. stwarza możliwość dowodzenia okoliczności wyłącznie faktycznych, wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych.

Występujący w art. 381 k.p.c. zwrot: "potrzeba powołania się na nowe fakty i dowody wynikła później" nie może być pojmowany w ten sposób, że "potrzeba" ich powołania może wynikać jedynie z tego, iż rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest dla strony niekorzystne, gdyż takie pojmowanie art. 381 k.p.c. przekreślałoby jego sens i rację istnienia. "Potrzeba" ta ma być następstwem zmienionych okoliczności sprawy, które są niezależne od zapadłego rozstrzygnięcia pochodzącego od sądu I instancji (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 września 2015 r. III AUa 256/15 LEX nr 1842200).

Stąd też zawarte w apelacji wnioski dowodowe, jako spóźnione i nie zawierające cech nowości nie mogły być uwzględnione z braku podstaw z art. 381 k.p.c., skoro zarówno możliwość, jak i ewentualna potrzeba zgłoszenia wniosku dowodowego zachodziła już w postępowaniu przed sądem I instancji.

Podkreślenia wymaga, iż powód, jako profesjonalista, powinien być świadomy wystąpienia negatywnych konsekwencji procesowych, w przypadku, gdy powołuje mniej dowodów niż tego wymaga materialnoprawna podstawa zgłoszonego roszczenia. Powód jest podmiotem zajmującym się działalnością gospodarczą i ze względu na profesjonalny charakter działalności, powinien przed wytoczeniem powództwa zadbać o to, by w jego posiadaniu znajdowały się wszelkie niezbędne dokumenty, a w przypadku zmiany przepisów – niezwłocznie reagować na zmienioną sytuację. W rozpoznawanej sprawie takiej niezwłocznej reakcji nie było.

Odwołując się natomiast do zarzutu naruszenia przez Sąd i instancji art. 5 k.c. podnieść należy, że nie zasługuje on na uwzględnienie. Przewidziana w art. 117¹ § 1 k.c. możliwość nieuwzględnienia przez sąd, także z urzędu, upływu przedawnienia, jako norma o charakterze szczególnym, wskazuje na wyłączenie stosowania do przedawnienia konstrukcji nadużycia prawa przedmiotowego zawartej w przepisie ogólnym jakim jest art. 5 k.c. (por. wyrok SN z 4 marca 1966 r.).

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał apelację za bezzasadną, oddalając ją na posiedzeniu niejawnym (art. 385 k.p.c.).

Ewa Dobrzyńska-Murawka